

ชื่อโครงการ	แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งศูนย์สร้างพลังคนพิการแบบบูรณาการ ตำบลตาขัน อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้วิจัย	นางกชนิกา นราพิณิจ และคณะ
ปี	2558
ทุนอุดหนุนการวิจัย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ที่มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือศึกษาสถานการณ์และปัญหาอุปสรรคของการบริหารจัดการศูนย์สร้างพลังคนพิการในปัจจุบัน และหาแนวทางบูรณาการบริหารจัดการศูนย์สร้างพลังคนพิการให้เข้มแข็งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในระดับตำบล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายเป็นคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คณะเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การศึกษามีกิจกรรมอยู่ 9 กิจกรรมได้แก่ จัดประชุม ทบทวนโครงการเพื่อสร้างความเข้าใจทีม นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในเรื่องเนื้อหาในการศึกษาและวิธีการศึกษา จัดอบรมพื้นฐานการเป็น นักวิจัย เพื่อท้องถิ่น จัดเวทีให้นักวิจัยร่วมกันสร้างเครื่องมือ จัดเวทีทดลองใช้เครื่องมือก่อน ลงการเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและการจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ หาแนวทางปฏิบัติการ ทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางและทดลองปฏิบัติตามแผน

ผลการวิจัยพบว่า

สถานการณ์คนพิการพบพิการจำนวน 101 คนแยกเป็นพิการทางการเคลื่อนไหวมี 61 คน การมองเห็น 11 คน จิตใจหรือพฤติกรรม 11 คน สติปัญญา 9 คน การสื่อความหมายหรือการได้ยิน 6 คน มีความพิการทางด้านพิการซ้ำซ้อน 2 คน สถานภาพของคนพิการ สมรสแล้วมากที่สุด ด้านระดับการศึกษา จบการศึกษาสูงสุดคือชั้นประถมศึกษา ด้านอาชีพของส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีส่วนน้อยประกอบอาชีพเกษตรกรรมและค้าขาย ด้านที่อยู่อาศัย อาศัยอยู่กับคนอื่น ๆ มากที่สุด ด้านการดูแลเมื่อเจ็บป่วย คนพิการไว้ใจภรรยา/สามีมากที่สุดเมื่อตัวเองมีอาการเจ็บป่วย ด้านบุคคลที่ดูแลคนพิการพบว่าบุคคลที่เป็นผู้ดูแลคนพิการคือ ภรรยาหรือสามี มากที่สุดรองลงมาเป็นลูก/มารดา /น้อง พบคนพิการยังไม่ขึ้นทะเบียน 5 คน ด้านการดูแลตนเองของคนพิการส่วนใหญ่ดูแลตนเองได้ มีบางส่วนที่ดูแลตนเองไม่ได้ เรื่องการรับประทานอาหารคนพิการ ส่วนใหญ่ช่วยเหลือตัวเองในการรับประทานอาหารได้ และมีที่ต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือในเรื่องการรับประทานอาหาร จำนวน 14 คน

สถานการณ์และปัญหาอุปสรรคของการบริหารจัดการศูนย์สร้างพลังคนพิการในปัจจุบันพบว่ามีการอบการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านกรรมการ ด้านกองทุน ด้านกิจกรรมและด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

จุดแข็งของการบริหารศูนย์สร้างพลังคนพิการ พบ 2 ประการ คือ ชุมชนมีตัวแทนเข้ามาช่วยสนับสนุน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ช่วยเรื่องการประสานงานให้ความสะดวกเมื่อคนพิการและครอบครัวมีความจำเป็น ที่จะติดต่อกับหน่วยงานของรัฐในระดับตำบล อำเภอ กำนันผู้ใหญ่บ้านก็จะเป็นธุระให้ทุกหมู่บ้าน ช่วยในการระดมทุนเพื่อปรับปรุงโครงสร้างอาคารศูนย์สร้างพลังคนพิการ ช่วยประชาสัมพันธ์ฯลฯประการที่สอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยสนับสนุน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลตำบล ท้องที่ท้องถิ่นให้ความสำคัญในการเข้ามาช่วยเหลือ และสามารถประสานองค์การภายนอกได้ เช่น วัด ช่วยสนับสนุนช่วยเหลือด้านอาหาร สำหรับคนพิการในบางครั้งที่คนพิการต้องการ โรงเรียน ช่วยสนับสนุนกิจกรรมของ ศูนย์ฯ เรื่องการช่วยร่วมจัดหาเงินผ้าป่า พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สนับสนุนให้ มีจิตอาสาเยี่ยมบ้าน ดูแลคนพิการในพื้นที่สนับสนุนให้เกิดจิตอาสาตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มาช่วยเป็นจิตอาสาในการดูแลคนพิการ ที่ศูนย์สร้างพลังคนพิการ ทุกวัน วันละ 2 คน

ปัญหาอุปสรรคของการบริหารจัดการศูนย์สร้างพลังคนพิการตำบลตำบลพบว่า การจัดโครงสร้างศูนย์รับฝากคนพิการยังขาดการจัดตั้งอย่างเป็นทางการและครอบคลุมกลุ่มคนที่มีความพิการโดยตรงในการดูแลคนพิการ กฎระเบียบของศูนย์ยังไม่ได้ร่างกฎระเบียบขององค์กรกรรมการทำงานแบบจิตอาสายังขาดเป้าหมายหรือทิศทางของการพัฒนาศูนย์ร่วมกันด้านกองทุนการระดมทุนในการบริหารศูนย์มีเฉพาะช่วงของการจัดสร้างอาคารศูนย์ไม่ได้มีงบประมาณคงเหลือในการบริหารศูนย์ยังใช้งบประมาณของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจ่ายค่าน้ำค่าไฟฟ้าทำความสะอาดดูแลภายในอาคารและนอกอาคาร

แนวทางบูรณาการบริหารจัดการศูนย์สร้างพลังคนพิการให้เข้มแข็งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในระดับตำบล มี 4 แนวทางคือแนวทางแรก จัดตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานภายในศูนย์สร้างพลังคนพิการให้เกิดความชัดเจนให้เป็นรายลักษณะอักษร แนวทางที่สองจัดทำแนวทางในการดูแลคนพิการที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ต่อเนื่องภายในศูนย์สร้างพลังคนพิการ โดยใช้ทุนมนุษย์มีปราชญ์ด้านอาชีพในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทุนเงิน แนวทางที่สามการตั้งกองทุนสวัสดิการ กองทุนพัฒนาอาชีพและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียน วัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขอำเภอคงประการที่สี่จัดสรรหาบุคคลในการทำงานประจำศูนย์สร้างพลังคนพิการเพื่อให้เกิดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ผลการทดลองนำแนวทางไปปฏิบัติการพบว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานภายในศูนย์สร้างพลังคนพิการฯ โดยวิธีการทางทีมวิจัยได้จัดประชุมร่วมระหว่างกรรมการชมรมคนพิการตำบลตาขันกับทีมวิจัยได้ผลออกมาเป็นมติของที่ประชุมได้ปรับปรุงคณะกรรมการพัฒนาศูนย์ฯ มีการจัดทำแนวทางในการดูแลคนพิการมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการให้คนพิการและผู้ดูแลสามารถยืมไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือยืมไปใช้ในการดำรงชีวิตมีการการบูรณาการกับหน่วยงานได้แก่ศูนย์การศึกษาพิเศษอำเภอกงและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตาขันให้ความรู้ปกครองเรื่องการส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการต่อเนื่องที่บ้าน โดยครูศูนย์การศึกษาพิเศษอำเภอกงและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตาขัน.